

Õppimine draamas

Kuidas õpetada nii, et mitte segada õppimist?

Katrin Nielsen
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia

Muse-ical child – muusaga laps

MÄNG - meele kokkupanek

Inimese sise- ja välismaailma vahelist autentset kontakti iseloomustab **habras tasakaal** subjektiivse kujutluse ja objektiivse mõistuslikkuse vahel. Mõistuspära saab tempida loovaks protsessiks mängu kaudu, nagu ka õpetada teadlikku ning alateadlikku õppimist teineteist sallima ja üksteist stimuleerivasse koosmängu meelitama, mis paneb õppija meele omakorda kokku. (Jon-Roar Bjørkvold)

Miks õppida draamas?

- Kunstivormis ja kujutlusemängus õppimine loob motiveeriva konteksti
- on tõestatud, et tõhustab õppimist (düslektikud, puuetega noored, riskinoored, vangid, väikelapsed jne)
- Arendab isiksust, kollektiivsust ja vastutust
- Arendab õppimiskultuuri – on õppijakeskne õppimine

DRAAMA ON....

Tegevus
improvisatsioon

Mäng
teatrimängud

Kunst
osalusteater

Draama komponendid Esslini järgi

- põhineb inimestevahelisel suhtlemisel
- draama vahendab korraga mitut tasandit-verbaalne, tegevuslik ja emotsionaalne
- väljendab inimeste vahelisi suhteid siin ja praegu
- draama kaudu igavikustavad inimesed oma sotsiaalseid rolle
- draamal on vertikaalne mõõde, mida konkreetses, inimesekesksem on vorm, seda suurem on ta tähendus.

Kollektiivne kunst

Rakendusteater

- Osalusteater
- Sotsiaalteater
- Luguteater
- Teater ja draama hariduses
- Foorumteater
- Teater arengu hüvanguks
- Vangladraama
- Sekkuv teater
- Muuseumidraama jne

TÖSINE MÄNG JA MÄNGULINE TÕSIDUS

Osalusteater John Somersi järgi

- pakub sotsiaalset laboratooriumi tegelikkuse mudeldamiseks,
- pakub alternatiivse võimaluse hoiakute ja arusaamade muutmiseks sõna mõjujõule,
- väljamõeldud lugu ja isiklikud lood põimuvad omavahel ning kahe tegelikkuse vastasmõjus õpitakse – METAKSIS
- raskeid ning tähtsaid asju uuritakse mängulisuse abil ja mängureegleid järgides

- „Draamas täidetakse inimestevahelisi ruume tähenduslike kogemustega. Draamakogemuse säiks on **emotsioon**, mida karastatakse mõtestamise ja kavandamisega. Mõtestamist kogetakse pinge ja draama komponentide – rollid/situatsioonid, pimedus/valgus, liikumine/paigalseis, hääl/vaikus - kaudu, kavandamist protsessi ülevaatamise kaudu. Sellest kooruvad reflektiivsed protsessid ongi kokkuvõttes need, kuhu suunas me õpet arendame. Ilma refleksioonivõime arendamiseta jääks meile vaid pisku. Refleksiooniga ladestatakse teadmisi, meenutatakse tundeid ja vajutatakse mälu kogetud tundmusi.“

- Dorothy Heathcote, 1984

Refleksioon

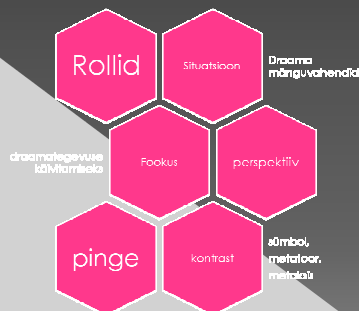
Protsessdraama
Draama/teatrimängud
Jutuvestmine
Foorumteater
Ideest etenduseni (Rühmaloometeater - devising)
Tekstiga teatrietenduse ettevalmistamine - näitemäng

Draama žanrid

Draamat alustades on vaja.....

- Draama lepe
- Usaldus
- Panustamine
- Hea rühmavaim – grupi sotsiaalne tervis
- Draama kaitsevari - pühendumine

Draama komponendid

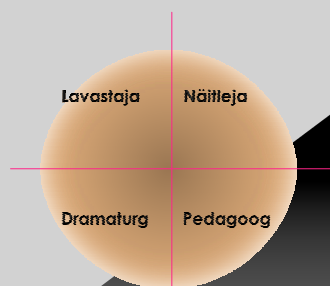
Draamakunsti elemendid

- Pinge – loov koostegutsemine
- Kontrast – ülesannete, rütmide, tegevuste ja liikumiste pidev varieerimine
- Sümbol – mingi tegevus, asi, liikumine või ruum omandavad osalejate jaoks laiemat tähendust
- Metafoor – draamas mõeldakse füüsilistes kujundites
- Metaksis – protsess, kus väljamõeldud loo ja oma lugude vastupeegelduses toimub teadvustamine ehk õppimine

Draama töötavad

- Harjutused ja mängud
- Improvisatsioonid ja etüüdid
- Teatrimängud
- Dramatiseeringud
- Tekstipõhine näitemäng

DRAAMAÕPETAJA ROLLID

LAVASTAJA

Kavandab ja struktureerib loovat protsessi
Anname ülesanded
Juhib ja sevendab tegevusprotsessi
Hoiab vaos ja hooldab gruppi

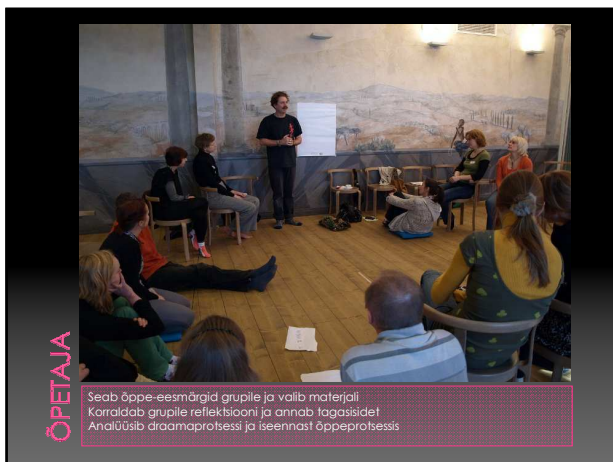
NÄITLEJA

Võtab ja arendab rolle, valdab rollimängu
Haladab enese füüsilist väljendust

DRAMATURG

Valib ja loob draamatugusid ja alustekste
Kavandab ja struktureerib tekstimaterjali

ÕPETAJA

Seab õppe-eesmärgid grupile ja valib materjali
Korraldab grupile refleksiooni ja annab tagasisidet
Analüüsib draamaprotsessi ja seennast õppeprotsessis

Kuidas te 4 päevases draama töötas vastu peate?

Allan Owens vastas järgmiselt:

See pole raske. Tuleb vaid hoolitseda, et:

- ma ei segaks kellegi õppimist
- ma ei hakkaks ise õpetama
- minul ja meil kõigil oleks koos hea ja lõbus ning draama saaks toimida

